

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний лінгвістичний університет
Освітня програма	49715 Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний лінгвістичний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	49715
Назва ОП	Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.060 східні мови та літератури (переклад включно), перша - арабська
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Мамчур Костянтин Васильович, Славова Людмила Леонардівна, Кобута Катерина Степанівна, Корновенко Лариса Віталіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	28.09.2023 р. – 30.09.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://surl.li/lxtrg>

Програма візиту експертної групи <http://surl.li/lxtpm>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне враження від освітньої програми ОП «Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання» другий рівень вищої освіти є позитивним. Освітня програма «Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання» другий рівень вищої освіти загалом відповідає основним Критеріям. Навчання за ОП підкріплено відповідною матеріальною та навчально-методичною базою. Змістове наповнення ОП відповідає суспільній місії та стратегії університету й має чітко виражені галузевий, регіональний вектори. Успішно реалізована стратегія КНЛУ в інтернаціоналізації іншомовної освіти. Взаємодія із зовнішніми і внутрішніми стейкхолдерами має систематичний характер. Їх залучають до формулювання цілей і програмних результатів навчання з огляду на тенденції розвитку ринку праці у цій галузі та високу затребуваність у фахівців з арабської мови. У визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів загалом ураховано інтереси здобувачів. ОП передбачає практичну підготовку студентів, спрямовану на регіональний ринок праці, ефективне формування soft skills і реальний обсяг самостійної роботи. Правила прийому на навчання за ОП «Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання» є чіткими й зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО (<https://tinyurl.com/msyxp2ru>). Матеріали на сайті дають вичерпну інформацію про доступ до освітньої програми всіх зацікавлених сторін. Комплексне застосування визначених форм та методів навчання загалом уможливило забезпечення ПРН, окреслених в ОП. Студентоцентричний підхід реалізований у можливості навчатися за індивідуальним графіком, забезпечений правом вибору здобувачами тематики наукових досліджень, форм самостійного опрацювання матеріалу, вибору баз проходження перекладацької практики. Документально врегульовані й дотримані процедури визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО. Урегульовано механізм залагодження конфліктних ситуацій «викладач – студент», пов'язаних з оцінюванням, порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Зважаючи на те, що експертна група отримала безперешкодний доступ до всіх матеріалів, а Київський національний лінгвістичний університет створив комфортні умови для роботи під час дистанційної роботи та постійно сприяв якісному проведенню акредитаційної експертизи, немає жодних причин ухвалювати рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми. Виявлені ЕГ слабкі сторони не носять системного характеру, вони стали предметом консультативного оцінювання. ОП має гарні перспективи для подальшого розвитку та удосконалення.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Чітко сформульовані цілі та ПРН ОПП ОП «Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання» на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 035 «Філологія», які відповідають місії та стратегії ЗВО, враховують тенденції розвитку спеціальності та сучасні потреби ринку праці.
2. Враховано сучасні вимоги до філологів-перекладачів зі знаннями арабської мови. Активне залучення здобувачів до позааудиторної роботи в Центрі арабської мови та культури, забезпеченому необхідною оригінальною літературою та ресурсами.
3. Залучення до викладання на ОП НПП, які мають значний професійний досвід практичної роботи в галузі перекладу з/на арабську мову, є визнаними науковцями-сходознавцями. Це дає можливість здобувачам якісно краще засвоювати актуальний мовний та мовленнєвий матеріал, моделює реальну перекладацьку діяльність, в якій реалізується зміст ОП; Застосування сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій в освітньому процесі.
4. Чіткі оприлюднені вимоги до публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра. Системне дотримання принципів академічної доброчесності та утвердження культури якості освіти в умовах дистанційного навчання.
5. Взаємодія зі стейкхолдерами, роботодавцями, академічною спільнотою не є формальною процедурою, а має систематичний характер. Позитивною і може бути рекомендованою для поширення практика узагальнення рекомендацій зацікавлених сторін у зведеному каталозі КНЛУ.
6. Сучасне якісне матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу з урахуванням інтересів осіб з особливими освітніми потребами. Прикладом для інших закладів може стати втілення 6 напрямів «Стратегії безбар'єрності», забезпечення технічних умов для змішаного і дистанційного навчання, гнучке реагування керівництва КНЛУ та НПП до викликів сьогодення та запитів здобувачів.
7. Дієвість Психологічної служби (допомога у вибудовуванні емоційних стосунків в умовах дистанційного навчання).
8. Дієва антикорупційна програма, чітка політика і процедури вирішення конфліктів.
8. Організація студентоцентризованого освітнього процесу: високий рівень популяризації академічної доброчесності як академічної сумлінності серед здобувачів; заохочення до вивчення арабської мови (науковий гурток з арабської мови, діяльність Центру арабської мови та культури).
9. Позитивним прикладом якісної освіти може слугувати діяльність бібліотеки КНЛУ: безкоштовне оцифрування (до 25 сторінок) бібліотечних матеріалів на е-запит здобувачів та НПП, якісне наповнення фондів спеціальною літературою, сучасний підхід до організації бібліотечної справи.
10. Сильною стороною діяльності закладу є регламентована система сприяння професійному розвитку і викладацькій майстерності НПП, наявність удокладненої системи матеріального заохочення й преміювання НПП, гарантів ОП, належним чином підтримувана керівництвом закладу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Зміст ОП «Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання», спрямований на підготовку «висококваліфікованого конкурентоспроможного випускника, здатного використовувати набуті загальні та фахові компетентності у професійній діяльності, зокрема під час виконання перекладу українською, арабською та

другою іноземною мовами. У змісті ОП вивчення другої мови може бути забезпечене лише ВК. У текстах багатьох РПНД згадується ПРН 18, в якому зазначено досягнення рівня володіння англійською мовою С1, тоді, коли ця іноземна мова на ОП не викладається. Рекомендуємо: до наступного обговорення 2024 р. ОПП «Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання» врахувати вивчення другої іноземної мови з метою розширення професійної діяльності магістра філології, або визначитися з її необхідністю. 2. Формулювання мети і завдань окремих ОК здійснено без урахування компетентнісного підходу на основі застарілого “ЗУН”-підходу. Рекомендуємо: до початку 2024-25 н.р. НПП кафедр, відповідальним за викладання на ОП, сформулювати мету і завдання окремих ОК відповідно до компетентнісного підходу. 3. Література, яка використовується в окремих РПНД освітніх компонентів (ОК 1, ВК 5.01) є застарілою. Рекомендуємо: до кінця семестру оновити списки літератури в РПНД усіх ОК та ВК, включити (за наявності) сучасні напрацювання вітчизняної та західної арабістики, зокрема науково-методичні праці НПП, які викладають на ОП; 4 В окремих РПНД є технічні неточності та хибодруки. Наприклад, ОК Теорія східної літератури. РПНД уміщує 2 модулі: М1. “Теоретичний аспект методики навчання іноземних мов вищих навчальних закладах”(треба: зво), а у змісті йдеться про Методологічні підходи до вивчення східної літератури, міфологію, літературу Давнього Єгипту...; М.П. Організація навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах”, а у змісті: Літературні канони східних культур, види прози тощо. Рекомендуємо: до кінця семестру доопрацювати РПНД «Теорія східної літератури», усунути технічні неточності та хибодруки в РПНД. 5. РПНД уміщують нормативні години для проведення самостійної роботи. Однак її форми, види не конкретизовані в жодній ОК. Рекомендуємо: Розробити навчально-методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП, чітко визначивши конкретну тематику та збалансувавши обсяг завдань для самостійного опрацювання. Відобразити конкретизовані завдання для самостійної роботи у РПНД з відповідним оцінюванням. 5. ЕГ рекомендує посилити роботу ЗВО щодо розвитку неформальної освіти та визнання її результатів. Мотивувати здобувачів до участі у вебінарах, наукових заходах окремим оцінюванням.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОП сформульовані чітко, відповідають місії, пріоритетам й перспективам всіх сфер діяльності “унікального мультилінгвального” закладу, які відображено у Стратегії розвитку КНЛУ на 2021-2025 роки (<http://surl.li/adnlq>) та Стратегії інтернаціоналізації КНЛУ (<http://surl.li/cmygr>). ОПП зорієнтована на підготовку фахівців у галузі “підготовки фахівців, спроможних вирішувати складні задачі і проблеми шляхом проведення досліджень, здійснення інновацій у динамічних та невизначених умовах – у діяльності, пов’язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) й оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації арабською та другою іноземною мовами” (<https://tinyurl.com/2ec67t2d>). Акцент зроблено на практично орієнтованій підготовці фахівців, оскільки ОП програма скерована на підготовку висококваліфікованого конкурентоспроможного випускника, здатного використовувати набуті загальні та фахові компетентності у професійній діяльності, зокрема під час виконання перекладу українською, арабською та другою іноземною мовами. Унікальність ОП розробники вбачають її багатовимірності (поєднання вивчення мови, літератури, перекладу, наукового компоненту), що реалізується у комплексній підготовці філологів-перекладачів та викладачів, готових швидко й ефективно реагувати на тенденції ринку праці (<http://surl.li/lzwev>). Підготовка фахівців з арабської мови та перекладу підтверджує інтернаціоналізаційний курс КНЛУ, є інструментом збереження “діалогу різних цивілізацій” та поглиблення співпраці закладу з освітніми та науковими установами ЗВО Катару, Алжиру, Єгипту, Оману та інших країн світу.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формування цілей освітньої програми та програмних результатів навчання залучені різні групи стейкхолдерів: випускники, роботодавці, академічна спільнота, що задокументовано протоколами кафедри, зафіксовано у відгуках та рецензіях зовнішніх стейкхолдерів (<https://eastphil.knlu.edu.ua/zovtre>). Підґрунтям розроблення ОПП став багаторічний досвід підготовки філологів-арабістів в КНЛУ, відповідний досвід кадрового складу кафедри східної та слов’янської філології (засвідчує завідувач кафедри О.Р. Валігура). Запрошені на зустріч з ЕГ зовнішні і внутрішні стейкхолдери (менеджер з комунікації Філії НАК “Нафтогаз України” в АРЕ, ст.наук.співробітник Ін-ту сходознавства, відділу Близького та Середнього Сходу, представник роботодавця Бюро перекладів “МоваПро”,

представник роботодавця компанія “Maklai”) акцентували увагу на затребуваність, суспільний запит на фахівців з арабської мови та перекладу. Представники фокус-групи брали участь в обговоренні проєктів ОП (Род.Ю.С., Рішн. І.Ф., Аль-Зоаб.А.Х.) і засвідчили свою участь в обговоренні цілей та ПРН (протоколи кафедри №1 від 25.02.2021, №2 від 16.09.2021). ЕГ впевнилася, що здобувачі отримують широкі можливості особистісного розвитку, що створює передумови для успішної адаптації до професійної діяльності, вироблення вмінь використовувати лінгвістичні знання під час роботи в різних сферах. Саме на такому баченні контексту реалізації ОПП було неодноразово наголошено під час зустрічей ЕГ зі здобувачами вищої освіти (Аміна М., Ігор Неч.). Зовнішні стейкхолдери залучені до формування ПРН шляхом проведення заходів у змішаному форматі комунікації на базі Арабського центру КНЛУ. ЕГ дізналася від гаранта, що здобувачі освіти, НПП проводять спільні зустрічі на базі Арабського центру КНЛУ. У ВСО наведено факти обговорення ОП з представниками зацікавлених сторін: відгуки і рецензії мають позитивний характер (<https://eastphil.knlu.edu.ua/zovre>). Зокрема, пропозиції випускників щодо поліпшення механізму вибору дисциплін за вибором було враховано і здобувачі користуються каталогом підготовлених силабусів вибіркових компонент ОП (<https://tinyurl.com/yzks8azu>). Системне урахування пропозицій заінтересованих сторін щодо вдосконалення та покращення ОП засвідчує оприлюднена офіційному сайті КНЛУ “Зведена таблиця рекомендацій стейкхолдерів” (<http://surl.li/kkfkz>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Як зазначив на зустрічі з ЕГ ректор КНЛУ, “кожна із 19 іноземних мов, що вивчаються в університеті” корелює із Стратегічним планом розвитку регіону на 2021-2027рр. (<http://surl.li/ehktn>), у якому: “якісна освіта для всіх, активізація наукової та інноваційної діяльності”. Визначаючи цілі та програмні результати навчання на ОПП “Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання” на здобуття освітнього ступеня “магістр” за спеціальністю №035 “Філологія”, ЗВО загалом урахував: 1) тенденції розвитку спеціальності (результати моніторингу ринку праці, результатом чого стала реалізація “багатовимірності” ОП через (поєднання вивчення мови, літератури, перекладу, наукового компоненту), що реалізується у комплексній підготовці філологів-перекладачів та викладачів (<http://surl.li/lxtrg>; витяги з протоколів кафедри №9 від 27.04.2022, №12 від 10.05.2023), а також фокус-групи (протокол №4 від 16.09.2022, № 6 від 15.09.2023). ; 2) світового ринку праці, який вимагає від випускників нових компетентностей, оновлення змісту функційних обов’язків, для виконання яких затребувані такі компетентності як ділова грамотність, збір та обробка інформації, автономія і робота в команді, готовність до технологічних новацій (<http://surl.li/lxtqb>); 3) галузевого і регіонального контексту, які відображають потребу у філологах-перекладачах і викладачах зі знанням арабської мови (<http://surl.li/lxtrg>). Зокрема, посольства багатьох арабських країн в Україні, Гімназія східних мов №1, КНУ імені Тараса Шевченка, чимало арабських компаній, установ, організацій, спілкування та документообіг у яких здійснюється арабською та англійською мовами потребують у фахівців з арабської мови; 4) академічної та вузівської спільноти (арабісти КНЛУ співпрацюють з фахівцями з інших ЗВО України, де викладається арабська мова або є подібні ОП, зокрема щодо питань забезпечення якості й оновлення ОП (КНУ ім. Т.Г. Шевченка, ЛНУ ім. Івана Франка, НПУ ім. Михайла Драгоманова). Використовується досвід закордонних ЗВО, що підтверджується 4 укладеними договорами з ЗВО АНДР (<https://tinyurl.com/bd9va5px>). 5) достойне працевлаштування випускників (Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського, Філія НАК “Нафтогаз України” в Арабській Республіці Єгипет, різноманітні Бюро перекладів та Мовні школи) дозволяють зробити висновок ЕГ щодо врахування в ОП основних тенденцій ринку розвитку гуманітарної науки та високу адаптацію до змінюваних умов праці. Цілі та програмні результати освітньо-професійної програми були обговорені зі стейкхолдерами, визначені з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, уможливають досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти для другого (магістерського) рівня галузі знань 03 “Гуманітарні науки”, за спеціальністю 035 “Філологія”.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП “Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання” започаткована у 2021р., увідповіднена до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 871 і “спрямована на підготовку конкурентоспроможних фахівців до практичної роботи перекладачем та викладачем, науково-дослідної діяльності з акцентом на дослідження у галузі філології”. Зміст ОП оновлено у 2022р: внесено зміни до кадрового складу проєктної групи, конкретизовано ПРН, “визначено рівні володіння арабською і англійською мовами” (ВСО, с.3). ОП передбачає “набуття здобувачами освітньої кваліфікації, достатньої для фахової діяльності, пов’язаної зі здійсненням усіх видів міжмовного посередництва в усній і письмовій формах із залученням арабської й української мови; аналізу, перекладу та редагування арабо- й україномовних текстів різних стилів із застосуванням сучасних наукових методів і практичних прийомів” (ВСО, с.3). Реалізація ОП забезпечується 15 ЗК, 12 ФК, досягненням 21 ПРН, що сукупно формують компетенції магістра філології, здатного успішно здійснювати професійну діяльність. У результаті врахування досвіду колег з інших ЗВО, запитів сучасного ринку праці перелік ПРН було доповнено чотирма ПРН (18-21). Зокрема, ПРН (18-21) характеризуються набуттям фахових компетентностей для професійного працевлаштування. Як зазначено у ВСО (с.10), “знання арабської і другої іноземної мови сприятиме

працевлаштуванню у галузях господарства, де потрібні послуги зі створення, аналізу, перекладу, оцінювання, редагування текстів”. Ретельний аналіз звіту про самооцінювання та змісту ОП виявив, що освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти для другого (магістерського) рівня галузі знань 03 “Гуманітарні науки”, за спеціальністю 035 “Філологія”.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОПП “Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання” на здобуття освітнього ступеня “магістр” за спеціальністю 035 “Філологія” відповідає суспільній місії та стратегії університету й має чітко виражені регіональний та євроінтеграційний вектори. Сильною стороною є продуктивна взаємодія зі стейкхолдерами, академічною спільнотою. Їх залучають до формулювання цілей і програмних результатів навчання, що дозволяє стверджувати про врахування інтересів різних груп стейкхолдерів на етапі проектування ОПП. Співпраця виявляється не тільки у наданих рекомендаціях, рецензіях і відгуках, але й у реальному наповненні бібліотечних фондів КНЛУ, підтримці випускників ОП, допомозі у подальшому працевлаштуванні. Налагоджені тісні зв’язки з роботодавцями регіону, посольствами багатьох арабських країн в Україні, установами, організаціями, спілкування та документообіг у яких здійснюється арабською та англійською мовами, стали успішною передумовою для організації і проведення перекладацької практики, яка засвідчує якісну адаптацію випускників ОП до професійної діяльності. Позитивною стороною є увиразнене практичне спрямування ОПП, оскільки НПП, які викладають на ОП, та магістранти залучаються до лінгвістичного (перекладацького) супроводу заходів для посилення обороноздатності України в умовах широкомасштабної агресії проти нашої держави. ОП відповідає Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 035 “Філологія” для другого (магістерського) рівня вищої освіти, а програмні результати навчання загалом забезпечують виконання стандарту спеціальності 035 “Філологія”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

У контексті Критерію 1: потребує уточнення і визначення статусу другої іноземної мови: англійської (у ВСО, с.8, 10, ОП, с.10). Оскільки основний фокус освітньої програми полягає у «підготовці висококваліфікованого конкурентоспроможного випускника, здатного використовувати набуті загальні та фахові компетентності у професійній діяльності, зокрема під час виконання перекладу українською, арабською та другою іноземною мовами. Рекомендації: ЕГ рекомендує до наступного обговорення 2024 р. ОПП «Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання» конкретизувати рівень володіння другою іноземною мовою для здобуття фахових компетентностей, які розширять професійну діяльність магістра філології.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Мета та цілі освітньої програми «Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання» сформульовані чітко, відповідають Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти, узгоджені зі Статутом КНЛУ, із завданнями Стратегії розвитку КНЛУ на 2021–2025 рр. (повна відповідність підкритерію 1.1). ОПП розроблена відповідно до запитів сучасного світового ринку праці, що підтверджується залученням до розробки і реалізації ОП представників академічної та вузівської спільноти, роботодавців, експертів галузі, випускників; максимальним урахуванням багаторічного досвіду випускової кафедри, практики аналогічних вітчизняних та іноземних ОП (повна відповідність підкритеріям 1.2-1.3). Зміст ОП «Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання», спрямований на підготовку «висококваліфікованого конкурентоспроможного випускника, здатного використовувати набуті загальні та фахові компетентності у професійній діяльності, зокрема під час виконання перекладу українською, арабською та другою іноземною мовами. Тобто передбачається вивчення ще однієї іноземної мови, але у змісті ОП жоден з ОК не забезпечує вивчення другої мови (лише ВК). (частково не відповідає підкритерію 1.4). За критерієм 1 ОП відповідає рівню В, а вищезазначені недоліки можуть бути усунені при перегляді наступної редакції ОПП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітня програма має обсяг 90 кредитів ЄКТС, що повністю відповідає Закону України “Про вищу освіту” (відповідно до розділу II статті 5 обсяг ОП підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС) та Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035 “Філологія” для другого (магістерського) рівня вищої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 № 871). Обсяг обов’язкових ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених рівнем вищої освіти, становить 66 кредитів ЄКТС. Обсяг, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, становить 24 кредитів ЄКТС (27%), що відповідає необхідним вимогам.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП реалізується за навчальним планом для очної форми. Вона, в основному, містить усі необхідні елементи. Аналіз структурно-логічної схеми та опитування фокус-груп НПП і здобувачів підтверджує, що всі ОК, включені до неї загалом дозволяють досягати цілей та ПРН. У структурно-логічній схемі продемонстровано організацію освітнього процесу відповідно до мети та основного завдання ОП. Відповідно до неї в ОП передбачено послідовне опанування загальнонаукових, соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних дисциплін, дисциплін з арабської мови і літератури, перекладу арабської мови, які вивчаються у поєднанні з дисциплінами вільного вибору. ЕГ позитивно відзначає, що багато ОК на програмі розроблені науково-педагогічними працівниками, які їх викладають. Це сприяє розвитку у здобувачів високого рівня, необхідних для ефективного здійснення ними функцій за фахом, компетентностей. Позитивною практикою ЕГ вважає залучення до викладання на ОП носіїв східних мов, що вивчаються. Це уможливило краще опанування здобувачами вищої освіти актуальним арабськомовним дискурсом, моделює реальне іншомовне середовище, в якому реалізується зміст програми. На позитивне схвалення також заслуговує підхід ОП щодо поступового та взаємопов’язаного опанування східною мовою, а також методикою її викладання. Аналіз РПНД, показує, що вони містять, в основному, необхідні відомості про зміст кожного ОК. Проте, формулювання мети і завдань окремих ОК здійснено без урахування компетентнісного підходу на основі застарілого “ЗУН”-підходу (формування знань, умінь та навичок, а не компетентностей). Крім того, у формулюванні мети та завдань ОК, які входять до блоків дисциплін з арабської мови і перекладу не завжди застосовуються вимоги комунікативного підходу. ЕГ звертає увагу, що література, яка використовується у окремих РПНД освітніх компонентів ОП, є застарілою. У тексті РПНД ВК 1.01, ВК 1.02, ВК 2.03, ВК 2.04, ВК 3.01, ВК 3.02, ВК 4.03, ВК 4.04, ВК 5.01, ВК 5.02, ВК 5.03, ВК 5.04, ВК 5.05, ВК 6.06, ВК 6.07, ВК 6.08, ВК 7.01, ВК 7.02) визначено досягнення рівня знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм арабської мови на рівні С1, англійської мови на рівні С1 в усному та письмовому різновидах у широкому спектрі контекстів і соціального оточення згідно із Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти. Проте, англійська мова на ОП не викладається. ЕГ вважає, що більшість зауважень має технічний характер і не впливає на зміст ОП. У цілому, програма забезпечує досягнення цілей та ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Загалом зміст ОП відповідає предметній області за спеціальністю 035 “Філологія”, об’єктом якої є мови (в теоретичному / практичному, синхронному / діяхронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі. Це дозволяє забезпечувати підготовку фахівців, здатних розв’язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов’язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації арабською мовою. Аналіз змісту ОП, а також опитування фокус-груп стейкхолдерів підтверджує, що у програмі поєднано освітню та наукову складові, а також значну за обсягом практичну підготовку. Зміст ОП реалізується в обов’язкових та вибіркових ОК. Це дає можливість випускникам програми працювати в науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у ЗВО; у друкованих та електронних ЗМІ, PR-агентствах, різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, бібліотеках і архівах, мистецьких і культурних центрах тощо.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Під час зустрічей зі стейкхолдерами було з’ясовано, що у здобувачів вищої освіти за ОП є можливості до реалізації індивідуальної освітньої траєкторії через вільний вибір ОК, тем кваліфікаційної роботи, а також місця проходження практики. Формування індивідуальної освітньої траєкторії регулюється Положенням про Центр моніторингу якості

освіти і освітньої діяльності КНЛУ (<https://cutt.ly/vwnqwk4G>) та Програмою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в КНЛУ (<https://cutt.ly/mwnqeb5O>). ЕГ переконалася, що в КНЛУ реалізується процедура вибору ОК здобувачами. Здобувачі можуть вільно ознайомитися із переліками ОК і блоками дисциплін, які пропонуються до вибору (вибірковий блок 1. “Арабська мова”; вибірковий блок 2 “Арабська і світова література”, вибірковий блок 3 “Галузевий переклад”, вибірковий блок 4 “Дослідницько-науковий”, вибірковий блок 5 “Психолого-педагогічний”) та іншими програмами. Ознайомлення відбувається через РПНД та силабуси вибіркових освітніх компонентів, які розміщені на сайті кафедри східної і слов'янської філології КНЛУ (<https://cutt.ly/Ewnr9Fbu>). Також НПП кафедр та гарант програми організують ознайомчі зустрічі зі здобувачами. Здобувачі подають заяви для вибору відповідного ОК, які надалі розглядаються. Зміст ОК за вибором не прив'язаний до конкретних блоків (студенти можуть обирати освітні компоненти з одного блоку чи декількох). Це дає можливість здобувачам самостійно формувати індивідуальну освітню траєкторію. Крім цього, здобувачі самостійно можуть вибирати теми кваліфікаційної роботи магістра, а також місця проходження практичної підготовки. У цілому, в КНЛУ забезпечені умови та можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за ОП.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організацію практичної підготовки здобувачів регламентує Положення про організацію освітнього процесу в КНЛУ (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) (<https://cutt.ly/6wb69jU4>). ЕГ після аналізу РПНД встановила, що переважна кількість ОК є практико-орієнтованими. Крім того, ЗВО на ОП забезпечує проведення викладацької (асистентської) практики з відривом (арабська мова) (6 кредитів) та перекладацької практики з відривом (арабська мова) (6 кредитів). Метою цих видів практичної підготовки є формування у здобувачів здатності та готовності планувати, організовувати, реалізувати на практиці, критично оцінювати процес навчання іноземних мов у ЗВО, готовності працювати викладачем арабської мови у ЗВО, проводити зі студентами навчальну та виховну роботу, контролювати та оцінювати навчальні досягнення студентів. Також на другому курсі навчання за ОП здобувачі вищої освіти проходять перекладацьку практику з відривом (арабська мова), що дає їм можливість набути практичних професійних компетентностей перекладача. ЕГ вважає, що ОП передбачено достатню практичну підготовку для здобуття здобувачами компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Опитування фокус груп здобувачів та НПП, а також аналіз змісту ОП підтверджують, що вона забезпечує належний розвиток необхідних соціальних навичок (soft skills) як під час опанування обов'язкових, так і вибіркових ОК. Зокрема, ЕГ відзначає, що ОП забезпечує реалізацію розвитку таких соціальних навичок (soft skills) здобувачів: комунікативних (розвитку іншомовної комунікативної компетентності), соціальних та лідерських якостей, навичок роботи в команді, вміння відстоювати свою позицію і адекватно реагувати на критику, вміння аналізувати наукову літературу та робити критичні висновки, що є результатом застосування діяльнісного, компетентнісного та комунікативного підходів в освіті. Здобувачі відмічають особливо цінним спілкування із носіями східних мов, яке сприяє розвитку в них міжкультурної компетентності. Також НПП та здобувачі зазначають, що під час навчання за ОП здійснюється розвиток критичного мислення, креативності, гнучкості, толерантності, співпереживання та інших важливих для фахівців-філологів якостей, що є результатом використання проблемного підходу у навчанні. У цілому, соціальні навички (soft skills) формуються в ході виконання здобувачами низки індивідуальних практичних завдань та групових проєктів, під час практик, а також написання та захисту магістерської роботи. ЕГ також відзначає, що в ЗВО застосовуються необхідні активні методи навчання, які сприяють розвитку у здобувачів соціальних навичок. Здобувачі, випускники та НПП відмітили високий рівень розвитку soft skills.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На сьогодні Професійний стандарт перекладача відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ за результатами опитування фокус-груп здобувачів та НПП встановлено, що обсяг ОП та окремих ОК реалістично відображає фактичне навантаження здобувачів вищої освіти. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи становить 1/3 до 2/3 і дозволяє досягати цілей та ПРН. Планування та реалізація освітнього процесу регулюється Положення про організацію освітнього процесу в КНЛУ (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні

вищої освіти) (<https://cutt.ly/6wb69jU4>). Опитування фокус-груп здобувачів та НПП підтверджують дотримання усіх передбачених норм. ЕГ позитивно відзначає практику активного використання онлайн платформ (Google Teams) та соціальних мереж і месенджерів (Telegram) для проведення самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Крім того позитивно відзначається використання здобувачами вищої освіти Центру арабської мови та культури, забезпеченого оригінальною літературою та ресурсами. За результатами опитування ЕГ фокус-груп здобувачів встановлено, що завдання на самостійну роботу дозволяють якісно опрацювати відповідний навчальний матеріал. Водночас, у зв'язку з недостатньою розробленістю навчально-методичних матеріалів для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, складно оцінити збалансованість обсягу завдань для самостійного опрацювання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою освіти за ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивними практиками у контексті Критерію 2 є використання актуальних наукових праць НПП, які викладають на ОП (праці доктора філологічних наук, професора Рибалкіна В.С.), періодичне залучення до викладання арабістів перекладачів-практиків (Ір. Ріш.), опанування здобувачами основами діалектів арабської мови. Для цього, в університеті впроваджено практику активного використання НПП та здобувачами вищої освіти Центру арабської мови та культури.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Формулювання мети і завдань окремих ОК здійснено без урахування компетентнісного підходу на основі застарілого "ЗУН"-підходу (формування знань, умінь та навичок, а не компетентностей). Література, яка використовується в окремих РПНД освітніх компонентів (ОК 1, ВК 5.01) є застарілою; подекуди використовується література, видана в державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. У текстах значної кількості РПНД зустрічаються неточності та хибодруки; у РПНД не відображено конкретизовані завдання для самостійної роботи. Рекомендації: до початку 2024-25 н.р. НПП кафедр, відповідальних за викладання на ОП, переглянути РПНД усіх ОК, а саме: виключити у формулюваннях мети і завдань ОК застарілий "ЗУН" - підхід та конкретно визначити завдання кожного ОК, які практично співвідносяться із ЗК та ФК й спрямовані на досягнення ПРН; оновити літературу в РПНД усіх ОК та ВК, включити (за наявності) найостанніші напрацювання вітчизняної та західної арабістики, зокрема науково-методичні праці НПП, які викладають на ОП; усунути технічні неточності та хибодруки в РПНД; розробити навчально-методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП, чітко визначивши конкретну тематику та збалансувавши обсяг завдань для самостійного опрацювання. Відобразити конкретизовані завдання для самостійної роботи у РПНД.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ дійшла до висновку про: повну відповідність ОП за критеріями 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, адже структура, зміст, наповнення ОП відповідає сучасним вимогам щодо підготовки фахівців та Стандарту 035 Філологія; багато ОК за ОП є авторськими; забезпечено формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Відповідність у значному ступені за підкритеріями: 2.2, оскільки ОК дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН, однак подекуди виявлено використання застарілої літератури, формулювання мети і завдань в окремих РПНД здійснено без урахування компетентнісного підходу; 2.8 обсяг освітньої програми та окремих ОК є реалістичним, водночас дещо ослаблюють враження про ОП відсутність у РПНД конкретизованих завдань для самостійної роботи здобувачів освіти, певні неточності та хибодруки. Відповідні зауваження не є суттєвими, не впливають на якість підготовки здобувачів освіти, не перешкоджають досягненню заявлених цілей та ПРН. Враховуючи викладене вище, ЕГ вважає, що ОП за критерієм 2 відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому оприлюднені на офіційному веб-сайті КНЛУ за посиланням: <https://cutt.ly/Fwb4LskD>. Посилання функціонує. Експертна група впевнилася, що правила прийому відповідають чинному законодавству, не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до правил прийому до КНЛУ на 2023 рік, вступ на магістерську ОП, що акредитується, відбувається на основі здобутої вищої освіти рівня бакалавр або магістр за конкурсом. Конкурсний відбір здійснюється за результатами складання єдиного вступного іспиту, фахового іспиту як форми вступного випробування для навчання за ОП “Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання” (<https://cutt.ly/5wb4Kpnl>) та розгляду мотиваційного листа. на основі балу, який містить суму набраних балів за три виконаних завдання (два з яких – це практичне виконання письмового перекладу і одне – письмова відповідь на теоретичне запитання). Виходячи з програми вступного випробування на здобуття ступеня вищої освіти магістр за ОП, вступники мають володіти знаннями з теорії сучасної арабської мови, а також практично володіти арабською мовою в обсязі, передбаченому бакалаврською програмою. Такі вимоги визначаються особливостями отримання кваліфікацій за ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Переведення здобувача вищої освіти та визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, регулюються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу КНЛУ (<https://cutt.ly/iwb7QYy9>). В положенні визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. ЗВО сприяє академічній мобільності однак цей процес значно загальмувався через COVID-19 та воєнний стан. Наразі на академічній мобільності перебуває одна здобувачка Леся Хроленко.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У КНЛУ розроблено Положення про порядок визнання в КНЛУ результатів навчання, здобутих студентами першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<https://cutt.ly/Zwb7OhbK>). Документ містить інформацію про види неформальної освіти, що можуть бути зараховані, умови визнання, процедуру перевірки та оцінювання отриманих знань тощо. Експертна група переконатися, що порядок визнання результатів навчання шляхом неформальної та/або інформальної освіти відповідають чинному законодавству, наказу Міністерства освіти і науки України від 08.02.2022 № 130, не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими. Водночас, конкретних прикладів визнання результатів навчання шляхом неформальної та/або інформальної освіти на програмі не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильних сторін ОП за критерієм 3 не виявлено. Позитивні практики: практика використання ЗВО соціальних мереж, як додаткового каналу комунікації, для оперативного вирішення питань організації та проведення вступної кампанії. практика залучення НПП, що викладають на ОП до розширення міжнародних контактів з метою сприяння реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ рекомендує проводити роз'яснювальну роботу у ЗВО серед здобувачів вищої освіти щодо неформальної освіти та визнання її результатів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня діяльність КНЛУ за ОП відповідає рівню В за критерієм 3, що підтверджується необхідними документами, які є у вільному доступі.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у КНЛУ (<https://tinyurl.com/3x6ahkp5>) навчання здійснюється за такими формами: 1) очна (денна), 2) заочна. Форми навчання можуть поєднуватися. Основними формами організації освітнього процесу в університеті є навчальні заняття (лекц., практик., семінар., лабор. зан., консул.), усі види практики, самот. роб. студентів, контр. заходи, виконання курс., дипл. робіт. У відомостях самооцінювання були зазначені форми і методи навчання, які мають студентоцентрований підхід. Під час зустрічі з фокус групою НПП ст. викл. Кононенко В.Г. зазначила, що при викладанні ВК "Переклад політичного дискурсу (арабська та українська мова)" використовує дистанційну форму навчання на платформі MS Teams. Серед методів був зазначений метод проєктів, методи із використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Серед видів роботи було зазначено переклад з аркушу, перегляд та переклад відеозаписів з youtube. Доц. С.В. Рибалкін викладає ВК "Методика роботи з арабськими філологічними текстами" і використовує метод обговорення дискусійних питань з опорою на наукові здобутки у галузі. Під час зустрічей з фокус групами ЕГ засвідчує, що всі учасники освітнього процесу мають безплатний доступ до освітньої платформа Teams, що оптимізувало організацію дистанційної форми навчання. На зустрічі зі здобувачами Аміна Мовлаєва підтвердила, що викладання на ОП має студентоцентрований підхід, а також те, що їй імпонує практична спрямованість навчальних занять. Принцип академічної свободи на ОП визначено у Положенні про організацію освітнього процесу в КНЛУ (<https://tinyurl.com/3x6ahkp5>). НПП самостійно визначають зміст ОК. Принципи академічної свободи здобувачів за ОП реалізуються через формування індивідуальної освітньої траєкторії. Зокрема, здобувач І.Нечипоренко підтвердив, що студенти можуть вільно обирати предмету з каталогу навчальних дисциплін за вибором. Здобувач також підтвердив, що мають можливість обирати тему магістерського дослідження. О.Любінецька розповіла про процедуру вибору вибіркового дисциплін із застосуванням гугл-форм. Рівень задоволеності здобувачами викладанням на ОП вивчається на основі анкетування і опитування (зазначені документи були надані на запит ЕГ). Загалом, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у даній ОП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та засадам академічної свободи через варіативність навчальних дисциплін.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформування здобувачів вищої освіти про особливості організації освітнього процесу відбувається у межах окремих компонентів через різні комунікаційні канали. Робочі програми і силабуси розміщуються на сайті університету (<https://tinyurl.com/yzks8azu>). Водночас результати навчання, які зазначені у силабусах ВК, подано в категоріях «знати» та «вміти», і є малоінформативними в контексті самостійної роботи здобувачів – як видів, так і критеріїв їх оцінювання. Під час зустрічей з НПП та здобувачами ЕГ пересвідчилась, що викладачі надають інформацію студентам щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання на першому занятті.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Аналіз відомостей про самооцінювання та зустрічей зі здобувачами засвідчують, що поєднання навчання і наукових досліджень під час реалізації ОП відбувається зі створеними відповідними для цього умовами. Імплементация наукових досліджень у навчальний процес є системною і відбувається на різних рівнях: 1) у межах викладання дисциплін, 2) на рівні кафедри, 3) на рівні навчального закладу. На запит ЕГ були надані дані щодо участі магістрантів в наукових конференціях, а також перелік їхніх публікацій. Так, магістранти цієї ОП (Мовлаєва А., Нечипоренко І., Шуляк А. та ін.) взяли участь у Міжнародній науково-практичній відеоконференції “Українсько-арабські мовно-культурні контакти”, 16-17 лютого 2023 року, (<http://surl.li/kxmyj>), Міжнародній науково-практичній відеоконференції “Українсько-арабські мовнокультурні контакти”, 16-17 лютого 2023 року (<http://surl.li/kxmyj>) та мають опубліковані тези доповідей. ЕГ пересвідчилася під час зустрічей з відповідними фокус групами, що здобувачі також беруть активну участь у засіданнях наукових гуртків. Зокрема, здобувач Мовлаєва А. підтвердила участь у науковому гуртку “Сирійський діалект арабської мови”, керівником якої є носій мови. На запит ЕГ були надані, план роботи та положення про студентські наукові гуртки “Сирійський діалект арабської мови” та “Класична й сучасна арабська література”. ЕГ вважає, що зазначені різнорівневі поєднання навчання і дослідження сукупно працюють на формування дослідницької компетентності магістрів та забезпечують досягнення ПРН.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Система перегляду та оцінювання змісту ОК здійснюється згідно з Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду і закриття освітніх програм у КНЛУ (<https://tinyurl.com/mwz9y6by>). НПП використовують власні наукові розробки у межах викладання своїх дисциплін. Так, зокрема проф. Рибалкін В.С. використав свої наукові напрацювання при розробці авторських курсів з вибіркових дисциплін “Сакральні тексти Ісламу”, “Мова Корану та кораністика”, “Переклад арабських військових текстів”, “Переклад арабських науково-технічних текстів” тощо. Доц. Голець О.Я. після проходження підвищення кваліфікації в КНЛУ “Східна філологія: сучасні тенденції і перспективи розвитку” оновила контент курсу “Філософія науки”.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Відповідно до Стратегії інтернаціоналізації КНЛУ (<https://tinyurl.com/5dytend2>) основними напрямками міжнародного співробітництва Університету є удосконалення освітніх програм з урахуванням міжнародного досвіду, формування у випускників якостей і компетентностей, необхідних для успішного працевлаштування на ринку праці. Академічна мобільність регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу КНЛУ (<https://tinyurl.com/nh7uh793>). У КНЛУ функціонує відділ міжнародних зв’язків (<https://tinyurl.com/3cc2xnt9>). Укладено договори про співпрацю та академічний обмін із 4 ЗВО Алжирської Народної Демократичної Республіки: (<https://tinyurl.com/3pkyzprk>, <https://tinyurl.com/bd9va5px>). ЗВО сприяє академічній мобільності однак цей процес значно загальмувався через COVID-19 та воєнний стан. Наразі на академічній мобільності перебуває одна здобувачка Леся Хроленко. В університеті створено Центр арабської мови і культури. Його основним завданням є організація і проведення освітніх, культурних та наукових заходів, пов’язаних із мовою, культурою, історією арабських країн. Зокрема проведено зустріч зі спеціальним представником України з питань Близького Сходу та Африки Максимом Субхом (26.10.21 <https://tinyurl.com/52m4tyde>), зустрічі з послами України в Туніській Республіці В. Хоманцем (17.11.21 <https://tinyurl.com/yvffx2x4>) та з послом України в Державі Кувейт О. Балануцею (7.12.21 <https://tinyurl.com/yp577zwp>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною у контексті Критерію 4 ЕГ вважає діяльність Центру арабської мови і культури, в якому здобувачі мають можливість спілкуватись з НПП, серед яких є носії мови, вдосконалювати свої комунікативні навички, а також користуватись необхідною оригінальною літературою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. На запит ЕГ були надані результати опитувань, проте в них не відображена думка здобувачів щодо задоволеності методами викладання, якості та своєчасності інформування щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, сучасності змісту ОК. 2. Попри наявні можливості академічна мобільність здобувачів та НПП залишається низькою. Рекомендуємо: Під час наступного опитування у 2024 р проаналізувати думку студентів щодо задоволеності методами викладання, якості та своєчасності інформування щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, сучасності змісту ОК. За сприятливих умов з наступного навчального року 2024-2025 активізувати академічну мобільність здобувачів та НПП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ дійшла висновку про: повну відповідність ОПП за підкритеріями: 4.1., адже форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентризованого підходу та принципам академічної свободи; 4.4., адже НПП оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі; відповідність у значному ступені за підкритеріями: 4.2., адже усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, зокрема у формі силабуса, проте, результати навчання, як зазначено у силабусах, подано в категоріях «знати» та «вміти» і вони є малоінформативними в контексті самостійної роботи здобувачів – як видів, так і критеріїв їх оцінювання; часткову відповідність за підкритеріями: 4.3., адже ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми, проте апробація результатів виконання наукового дослідження здобувачами освіти (публікація тез, участь в наукових семінарах, круглих столах) не є обов'язковою, а здійснюється лише за бажання здобувачів; 4.5., адже навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти, проте досвіду міжнародної академічної мобільності здобувачів на конкретній ОП не підтверджено. Відповідні зауваження не є суттєвими, не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти та можуть бути усунені за наступного перегляду ОПП, отже, ЕГ дійшла до висновку про рівень В ОПП за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми і види контрольних заходів у КНЛУ регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в КНЛУ (<http://surl.li/eqtvk>); «Положенням про семестровий контроль для студентів денної форми здобуття освіти КНЛУ в умовах дії кредитно-модульної системи організації освітнього процесу (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти)» (<http://surl.li/aenij>), «Положенням про навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу в КНЛУ» (<http://surl.li/adliu>). Відповідно до яких форми проведення контрольних заходів визначає НПП (викладач) у межах своєї автономії та представляє у робочих програмах навчальних дисциплін (РПНД), що розміщені на сайті кафедри східної і слов'янської філології (<http://surl.li/kjioz>) та представлені у таблиці ВСО. Контрольні заходи включають поточний, рубіжний, модульний та підсумковий контроль. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів освіти. Семестровий контроль проводиться у формі іспиту, диференційованого заліку або заліку із конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, що визначений її навчальною програмою. Викладачі на початку курсу повідомляють здобувачам про форму проведення семестрового контролю. Опитування фокус-груп показало, що здобувачі вищої освіти обізнані з процедурами контрольних заходів. Інформація щодо критеріїв оцінювання міститься у робочих програмах навчальних дисциплін, оприлюдненій на сторінці Секції слов'янських мов кафедри східної і слов'янської філології (<http://surl.li/kjioz>) у вкладці «Нормативні дисципліни», а також «Дисципліни за вибором» (<http://surl.li/koxmd>). РП навчальних дисциплін вміщують також розрахунок рейтингових балів за системою ЄКТС та національною шкалою. Рейтинг модуля з кожного ОК обчислюється на основі поточного оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента. Напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за всі види роботи. Позааудиторна самостійна робота здобувачів складається з виконання завдань, які пропонуються викладачем. НПП (Кост.І.О., Риб.С.В.) зазначили, що на першому занятті знайомлять здобувачів з вимогами оцінювання позааудиторної роботи, завантажують завдання платформу MS TEAMS. РПНД вміщують також інформацію про Іспит і форми його проведення. Встановлено, що в умовах дистанційного навчання іспити проходили в онлайн-форматі на інформ. платформі MS TEAMS (<http://surl.li/cyqml>), в реальному часі відповідно до розкладу іспитів. НПП наголошують на обов'язкових умовах складання іспиту: підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону чи іншого пристрою).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації випускників ОП «Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія відповідає вимогам чинного стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія». Передбачено захист кваліфікаційної роботи магістра з арабської філології. Інші форми атестації відсутні.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів у КНЛУ є чіткими, об'єктивними та зрозумілими. Вони регламентуються низкою нормативних документів, які оприлюднено на сайті КНЛУ: Положенням про організацію освітнього процесу в КНЛУ (<http://surl.li/eqtvk>), Положенням про систему модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти КНЛУ (<https://is.gd/j1u3Vp>), Положенням про семестровий контроль для студентів денної форми здобуття освіти КНЛУ в умовах дії кредитно-модульної системи організації освітнього процесу (<http://surl.li/aenij>), Положенням про модульну контрольну роботу з практичних дисциплін (<https://v.gd/7TLLpY>), Положенням про модульну КР з теоретичних дисциплін (<https://v.gd/vpOTDK>), РПНД і програмою практик. У них викладено правила та порядок проведення контрольних заходів, повторного проходження контрольних заходів, шкалу оцінювання поточного та підсумкового контролю, перекладацької та асистентської практик та ін. Критерії, за якими оцінюється кваліфікаційна робота, відображені у Положенні про кваліфікаційну роботу магістра. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів визначаються Етичним кодексом КНЛУ (<https://v.gd/Wljedp>), Положенням про Комісію з етики та врегулювання конфліктних ситуацій КНЛУ (<https://v.gd/8pjfzS>), Положенням про апеляційну комісію КНЛУ (<https://v.gd/w7VEMh>), діє Антикорупційна програма (<https://v.gd/7ZEXAe>). Особливо прописані Положення про освітнього омбудсмена КНЛУ (<https://v.gd/p6rNCw>), Порядок звернення до освітнього омбудсмена КНЛУ (<https://v.gd/NmtSxi>), Програма забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<http://surl.li/adlqg>). Зі слів проректора М.С.: ЗВО та НПП усвідомлені того, що «система освітнього процесу повинна не тільки відповідати вимогам суспільства, а й носити випереджувальний характер» На це спрямовані опитування здобувачів. За результатами опитування студенти позитивно оцінюють діяльність екзаменаторів та демонструють поінформованість щодо процедур повторного проходження контрольних заходів та порядку оскарження результатів навчання. Зі слів гаранта ОП, повторного проходження контрольних заходів у здобувачів на ОПП не було. Під час зустрічі з академ.персоналом з'ясовано, що випадків оскарження результатів оцінювання на цій ОП не було. На запит ЕГ було надано результати опитування здобувачів щодо задоволеності процесом провадження освітньої діяльності за ОП, в тому числі прозорості та зрозумілості оцінювання, організації навчального процесу, відсутності дискримінації та дотримання принципів доброчесності, яке організовує і проводить Центр моніторингу якості освіти і освітньої діяльності КНЛУ. Зі слів провідн. фахівця Центру Х.О.П., в опитуванні наявна здебільшого позитивна оцінка якості надання освітніх послуг за освітньою програмою, НПП секції мають високий позитивний рейтинг, а побажання і коментарі від здобувачів уважно вивчаються для вдосконалення надання освітніх послуг.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності в КНЛУ регламентується такими документами: Статутом КНЛУ (<http://surl.li/adnah>), Програмою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в КНЛУ (<http://surl.li/adlqg>), Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти КНЛУ (перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні вищої освіти; денна і заочна форми здобуття освіти) (<http://surl.li/demgn>), Положенням про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти КНЛУ (<http://surl.li/adnah>). РПНД містять зауваги щодо «нульової толерантності» до випадків порушення академічної доброчесності на всіх рівнях й етапах організації освітньої і наукової діяльності». Водночас «дотримання академічної доброчесності визнається засадничим принципом організації освітнього процесу на факультеті й освітньої діяльності кожного НПП й здобувача вищої освіти» (<http://surl.li/lxtqb>). Особливі положення стосовно академічного плагіату містяться в Етичному кодексі КНЛУ (<http://surl.li/adlqp>), в Положеннях про організацію освітнього процесу в КНЛУ (<http://surl.li/eqtvk>). Відповідно кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня магістра підлягають обов'язковій перевірці на академічний плагіат, для цього використовується сервіс Unichек. Контроль та координацію усіх заходів і процедур щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності здійснює завідувач кафедри східної та слов'янської філології. Директор бібліотеки С.Л.І. на зустрічі з ЕГ підтвердила механізм передачі кваліфікаційних робіт магістра після перевірки до репозитарію бібліотеки. Аналіз цих документів свідчить про впровадження високої культури академічної доброчесності в управлінні ЗВО, викладанні та навчанні за ОП. У спілкуванні ЕГ з фокус групами було встановлено, що здобувачі ознайомлені з академічною доброчесністю. В університеті прописана чітка процедура реагування на порушення академічної доброчесності («Положення про академічну доброчесність» (<http://surl.li/demgn>), відповідно до якої порушники можуть бути притягнені до академічної відповідальності (відрахування з КНЛУ з правом поновлення та проходженням повторної перевірки). У

разі виявлення факту порушення під час проходження будь-якого виду контролю, останній підлягає припиненню. Здобувач отримує оцінку «незадовільно». Такі самі наслідки виникають у разі виявлення порушення доброчесності під час перевірки письмових робіт. Фактів порушення академічної доброчесності на ОП не зафіксовано, на чому неодноразово наголошували представники фокус-груп. Експертна група під час візиту пересвідчилася, що в Університеті запроваджена наскрізна система перевірки на плагіат результатів наукової, навчально-методичної та академічної роботи. Популяризація академічної доброчесності в ЗВО не лише задекларована, але й, згідно з опитуванням здобувачів, реалізована на практиці.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Позитивними практиками є: вичерпна поінформованість студентів щодо критеріїв оцінювання та проведення контрольних заходів. За словами здобувачів освіти, викладачі об'єктивні й вимогливі; наявність у змісті кожної РПНД положення про академічну доброчесність або нульову толерантність до її порушення. Заклад популяризує політику доброчесності, якої дотримуються усі студенти й НПП, через різноманітні заходи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У представлених на сайті ЗВО робочих програмах / силабусах ОК ОП є Критерії оцінювання аудиторної роботи, Критерії оцінювання самостійної роботи, Критерії оцінювання МКР відповідно до Положення, є описи підсумкового оцінювання та Шкала відповідності оцінок, проте немає розлогих і конкретних критеріїв оцінювання за кожен вид роботи, що частково не відповідає вимогам підкритерію 5.1. До прикладу, кожна РПНД уміщує Тематичний план занять, включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання. Зокрема, у кожному ОК виділяється 60 год самостійної роботи, які розписані за темами, однак не зрозуміло, які завдання або види робіт мають виконати студенти і якими є критерії оцінювання СР загалом. Варто чітко прописати вагомість кожного балу, отриманого студентом на занятті за різні форми роботи. Рекомендовано: Приділити особливу увагу оцінюванню, опису видів, змісту самостійної роботи здобувачів, що є актуальним в умовах змішаного та дистанційного навчання. Рекомендуємо: до кінця навчального року чітко прописати види самостійної роботи і критерії її оцінювання у кожній робочій програмі/ силабусі.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ дійшла до висновку про: повну відповідність підкритерію 5.2, адже форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти; підкритерію 5.3, адже в університеті визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження; підкритерію 5.4, оскільки КНЛУ дотримується вимог чинного законодавства у галузі освіти і науки щодо визнання й дотримання академічної доброчесності, оцінювання якості освіти та результатів навчання за ОП, що акредитується. В університеті на регулярній основі проводяться заходи, спрямовані на популяризацію культури академічної доброчесності. Відповідність у значному ступені за підкритерієм 5.1, адже форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту, водночас оцінювання і опис самостійної роботи потребує більшої конкретики. Відповідне зауваження не є суттєвим та може бути усунутим до кінця навчального року. Отже, ЕГ дійшла до висновку про рівень відповідності В за Критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Проаналізувавши зведену інформацію про викладачів, подану у відомостях

про самооцінювання, слід зазначити, що викладачі мають необхідний досвід роботи, наукові ступені й вчені звання за спеціальністю, досягнення та здобутки у навчальній, методичній, організаційній роботі та науковій діяльності. Викладання дисциплін на ОП здійснює 6 НПП, серед них 1 доктор філологічних наук, 1 доктор педагогічних наук, 2 кандидати філологічних наук, 1 кандидат педагогічних наук, 1 кандидат філософських наук. Більшість НПП, які працюють на цій ОП мають значний практичний досвід роботи та є визнаними науковцями-сходознавцями. Зокрема, гарант програми проф. Рибалкін В.С. є автором першого академічного перекладу Корану українською мовою, автором перекладу вибраних казок “Тисячі і однієї ночі”, з арабської на українську мовою, виступив одним із співавторів Енциклопедії Арабської мови та лінгвістики (Brill Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics). Доц. Рибалкін С.В. є членом редколегії журналу Rufuf. Адрап, Університет ім. Ахмеда Драя (Алжир). Проф. Волярська О.С. є член постійно діючої Спеціалізованої вченої ради Д 26.004.18 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук. НПП за цією ОП мають достатню кількість наукових публікацій, зокрема і в таких науково-метричних базах, як Web of Science і Scopus (проф. Волярська О.С., доц. Голець О.Я., доц. Костанда І.О., доц. Шевченко К.В.). Проте слід констатувати відсутність праць навчально-методичного характеру за дисциплінами за останні 5 років, що викладаються на ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ЕГ проаналізувала внутрішні документи, які регламентують конкурсний добір викладачів на заміщення вакантних посад (<https://tinyurl.com/bdy2scph>). Процедура добору викладачів була також детально описана під час онлайн зустрічі з представниками менеджменту ЗВО. На цій зустрічі адміністрацією ЗВО було підтверджено, що процедура конкурсного добору обов'язково враховує освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або магістра, науковий ступінь та вчене звання, досвід і здобутки у навчальній, методичній, організаційній роботі та науковій діяльності для подальшої успішної реалізації ОП. НПП підтвердили прозорість і відкритість процедури обрання за конкурсом.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У ході акредитаційної експертизи ЕГ мала можливість пересвідчитись у залученні роботодавців до рецензування ОП (Мазєпова О.В., доктор філологічних наук, завідувач кафедри мов і літератур Близького і Середнього Сходу ННІ філології КНУ імені Тараса Шевченка), наукового консультування здобувачів (Петрова Ю.І., ст наук. співробітник, к.філол.н., доц., Інститут Сходознавства імені А.Ю.Кримського), працевлаштування випускників (2019р) (Савків Ю.А., менеджер з комунікацій НАК “Нафтогаз України” в Єгипті). При розробці ОП враховувалася думка роботодавців Петрової Ю.І., ст наук. співробітник, к.філол.н., доц., Інститут Сходознавства імені А.Ю.Кримського, Черноног О.М. та Дунди Д.Є. - перекладачі філії НАК “Нафтогаз України” в Єгипті. Зовнішні відгуки й рецензії доступні за посиланням <https://eastphil.knlu.edu.ua/zovre/>.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців за цією ОП носить несистемний характер. Проте, ЕГ може констатувати, що проведено зустрічі зі спеціальним представником України з питань Близького Сходу та Африки Максимом Субхом (26.10.21 <https://tinyurl.com/52m4tyde>), з послом України в Туніській Республіці В. Хоманцем (17.11.21 <https://tinyurl.com/yvffx2x4>) та з послом України в Державі Кувейт О. Балануцею (7.12.21 <https://tinyurl.com/yp577zwp>). ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, адже перекладацька практика є обов'язковим компонентом цієї ОП. На запит ЕГ були надані договори про проведення перекладацької практики.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Під час зустрічі з НПП ЕГ пересвідчилась у тому, що ЗВО має налагоджену систему професійного розвитку викладачів. Напрями та форми сприяння професійному розвитку викладачів ОП визначено Положенням про підвищення кваліфікації НПП КНЛУ (<https://tinyurl.com/3rftxujn>). У ЗВО є план-графік підвищення кваліфікації штатних НПП КНЛУ на 2023 р. (<https://tinyurl.com/ycknu25m>). Відповідно до поданих відомостей у Таблиці 2 більшість НПП проходять підвищення кваліфікації здебільшого в КНЛУ. Гарант ОП, д.ф.н, проф. Рибалкін В.С., є розробником та викладачем програми підвищення кваліфікації “Східна філологія: сучасні тенденції та перспективи розвитку” для всіх НПП КНЛУ. ЕГ також засвідчує участь НПП у Програмі підвищення кваліфікації для викладачів арабської мови, в Арабській Республіці Єгипет на базі Центру розвитку викладання арабської мови при Єгипетському центрі партнерства та розвитку за підтримки Міністерства закордонних справ АРЕ (Рибалкін С.В.). Проф. Волярська О.С. неодноразово підвищувала кваліфікацію в університетах Польщі. На зустрічі із

представниками структурних підрозділів було підтверджено, що усі учасники освітнього процесу мають безкоштовний доступ до платформ наукометричних, міжнародних баз даних Scopus та Web of Science.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У КНЛУ діє Положення про оплату праці, преміювання та матеріальне заохочення працівників КНЛУ (<https://tinyurl.com/zenwybvp>). Механізми нематеріального заохочення НПП передбачають також відзначення грамотами та подяками адміністрації КНЛУ. Так, д.ф.н., проф. Рибалкін В.С., к.ф.н., доц. Рибалкін С.В. мають відзнаки від ЗВО. Під час зустрічі із менеджментом ЗВО ЕГ мала можливість пересвідчитись, що гаранті ОП отримують спеціальну надбавку до заробітної плати відповідно до наказу ректора.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. Професійна та академічна кваліфікація викладачів відповідає цілям ОП та дозволяє досягти цілей програми та програмних результатів навчання. Гарант ОП проф. Рибалкін В.С. є розробником програми підвищення кваліфікації в КНЛУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Залучення роботодавців та експертів галузі до проведення лекційних та практичних занять є несистемним. 2. Частина НПП проходять підвищення кваліфікації тільки у власному ЗВО. 3. Відсутність власних праць навчально-методичного характеру за дисциплінами, що викладаються на ОП, за останні 5 років. Рекомендовано: При плануванні навчального навантаження на 2024-2025 рік передбачити залучення експертів галузі та представників до проведення аудиторних занять. При наступному плануванні підвищення кваліфікації НПП у подальшому використовувати, у тому числі ті програми, які пропонують інші ЗВО України та зарубіжжя. До початку 2024-2025 навчального року підготувати праці навчально-методичного характеру за дисциплінами, що викладаються на ОП, та розмістити їх в репозитарії.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ дійшла висновку про: повну відповідність ОПП за підкритеріями: 6.2, адже процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми; 6.3., адже ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу; 6.6., адже заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності; відповідність у значному ступені за підкритеріями: 6.4., адже роботодавці та професіонали практики залучаються до проведення лекційних та практичних занять, проте це відбувається на достатньо низькому рівні; 6.5. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, проте частина НПП обмежується підвищенням кваліфікації лише у власному ЗВО, втрачаючи можливість перейняття найкращих практик інших ЗВО; часткову відповідність за підкритеріями: 6.1., адже академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання, проте НПП не мають власних навчально-методичних посібників за тими ОК, які викладають, за останні 5 років. Відповідні зауваження не є суттєвими, не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти та можуть бути усунені за наступного перегляду ОПП, отже, ЕГ дійшла висновку про рівень В ОПП за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічна база цілком відповідає забезпеченню необхідних цілей ОП та ПРН. Навчання за даною ОП проходить у корпусі № 3. У корпусі є безкоштовний WI-FI, усі навчальні аудиторії обладнані мультимедіа, зокрема проекторами, ноутбуками, смарт-дошками та смарт-трибунами, є лінгафонний кабінет для тренування усного перекладу. В аудиторіях є зібрані автентичні підручники, більшу частину спеціальної літератури можна взяти в університетській бібліотеці. Університетську бібліотеку (загальною площею 1709,4 кв.м) формують 4 абонементи, 3 читальні зали, освітньо-науковий центр когнітивних і семіотичних досліджень, галузевий кабінет методики викладання іноземних мов, використовується Центр вивчення арабської мови і культури ауд 601. У бібліотеці функціонує репозитарій (<http://rep.knlu.edu.ua/xm1ui/>). Обсяг електронних баз даних бібліотеки складає 88652 записів. Серед іншої доступної інфраструктури є музей, спортзал, (<https://t.me/knlucouncil/107>), конференц зали, лекційні аудиторії та актові зали, гуртожиток № 4. З метою ефективного і прозорого використання фінансових ресурсів матеріально-технічне забезпечення здійснюється через тендерний комітет КНЛУ (<http://surl.li/kwywx>). Інформацію про фінансову діяльність КНЛУ розміщено на офіційному вебсайті (<https://knlu.edu.ua/bukhhalteriia.html>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Освітнє середовище КНЛУ відповідає вимогам даної ОП та задовольняє потреби й інтереси здобувачів, а також НПП ОП. В університеті діє політика доступності, тож здобувачі та НПП можуть безкоштовно користуватися інтернет-мережею, літературою, безкоштовно відвідувати аматорські гуртки, спортзал для занять у секціях. У здобувачів, як і в НПП є безоплатний доступ до медпункту, у бібліотеці - до репозитарію та наукометричних баз даних. При необхідності здобувачі можуть працювати чи навчатися у межах корпусу у вільній аудиторії. Основні права та обов'язки здобувачів прописані у Статуті (<http://surl.li/adnah>) та Правилах внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/jzgw1>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище КНЛУ повністю відповідає нормам безпеки. Проректори КНЛУ, а також начальник цивільного штабу оборони розповіли про систему безпеки в університеті, а також про пункт незламності, який створений на базі університету. Здобувачі та НПП розповіли, що Інженер з охорони праці проводить інструктажі та навчання з протипожежної безпеки на робочих місцях. В університеті працює Центр психологічного консультування (<https://cutt.ly/9Zdu13D>), до якого в разі потреби можуть звернутися здобувачі за консультацією або психологічною підтримкою на правах анонімності. Здобувачі та НПП розповіли, що й до воєнних подій зверталися до пункту за підтримкою. Вхід в університет здійснюється за перепустками та студентськими квитками, є охорона. На поверхнях розташовані вогнегасники та розвішані правила дій при евакуації, плани евакуації. Є укриття, забезпечене інтернетом, достатньою кількістю посадкових місць, є вода та аптечка. На території кампусу є медпункт, куди здобувачі також звертаються за медичною допомогою. Механізм гарантування безпечності освітнього середовища відповідає нормативним документам, розміщеним на сайті КНЛУ (<https://knlu.edu.ua/polozhennia.html>). У КНЛУ функціонує студентська рада (<http://surl.li/cpzjv>), діяльність якої спрямована на захист та задоволення законних соціальних, творчих, духовних та інших інтересів студентів. Безпечність провадження освітньої діяльності визначена чинними нормативно-правовими актами АГС.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

КНЛУ та представники ОП у повному обсязі забезпечують різного роду підтримку для здобувачів вищої освіти: освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку. Освітня підтримка сконцентрована переважно на кафедрі східної і слов'янської філології та розподілена серед НПП, гарантом ОП, членами групи забезпечення спеціальності, завідувачем кафедри. Здобувачі безпосередньо комунікують через інтернет-канали або ж корпоративну скриньку з науковими керівниками на рахунок свого кваліфікаційного дослідження, вся інформація про дисципліни розміщена на сайті в силабусах та у системі дистанційного навчання. Організаційна підтримка здійснюється через канали комунікації від студентського самоврядування, структурних адміністративних підрозділів та керівництва факультету, кафедр. Крім того, координація, організація і забезпечення двосторонньої комунікації зі здобувачами ОП здійснюється передусім на рівні деканату факультету і навчально-консультативного пункту деканату (завідувач – М. О. Зайцева). Інформаційна підтримка: уся інформація, що стосується освітнього процесу, оприлюднюється на інформаційних стендах факультету, в електронному вигляді – на веб сайті університету (www.knlu.edu.ua), Телеграмі (https://t.me/fs_info), на Фейсбук-сторінці факультету (<http://surl.li/howuj>) на Інстаграм-сторінці факультету (<https://cutt.ly/CZookp9>), на сайті кафедри східної і слов'янської філології (<https://slovphilology.knlu.edu.ua/>), на Фейсбук-сторінці секції польської мови (<http://surl.li/kkесо>), для вступників – на вебсайті приймальної комісії (<https://pk.knlu.edu.ua/?cat=4>) і Телеграм-каналі приймальної комісії, який також має зворотний зв'язок у вигляді чату (https://t.me/pk_knlu); зворотний зв'язок зі здобувачами і їхніми батьками забезпечується у форматі Телеграм-чату, Телеграм-чатів старост

академічних груп, відповідей на запитання. Взаємодія здобувачів з адміністрацією факультету, кафедр, а також з НПП, крім зазначених вище каналів, реалізується через платформу корпоративної взаємодії на базі MS Teams (корпоративна електронна пошта, групові й індивідуальні чати, навчальні й інші групи/класи). Системою корпоративної взаємодії охоплено 100% студентів і НПП факультету східної і слов'янської філології. Питаннями підтримки здобувачів із соціально незахищених верств громадян опікується начальник навчально консультативного пункту (стипендіальне забезпечення, питання компенсації пільгового харчування, забезпечення одягом і підручниками дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, соціальна підтримка студентів із числа осіб з інвалідністю тощо). Соціальна підтримка здобувачів ОП здійснюється за допомогою механізмів, що зазначені у Правилах прийому до КНЛУ, де виокремлено пільги для дітей-сиріт, дітей із багатодітних сімей, дітей, батьки яких загинули на війні тощо (<http://surl.li/cprec>), а також процедура нарахування соціальних стипендій (<http://surl.li/cnbvk>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У КНЛУ створені належні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Порядок реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами КНЛУ регламентовано Положенням про призначення та виплату соціальних стипендій у КНЛУ (<http://surl.li/kkenh>), Правилами призначення академічних стипендій студентам, аспірантам, докторантам у КНЛУ (<http://surl.li/jzjdf>), Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в КНЛУ (<http://surl.li/afioh>). Університет обладнаний пандусами, відповідними ліфтами, є вбиральня для ООП, а також на поверххах є контрастне маркування для осіб з особливими зоровими потребами. Проблеми будь-якого (освітнього, соціального тощо) характеру, які виникають у процесі навчання осіб з особливими освітніми потребами, вирішуються в індивідуальному порядку, персональну відповідальність за це несе начальник навчально-консультаційного пункту факультету. НПП та керівництво університету відкрито до роботи з усіма категоріями здобувачів і готову забезпечувати якісну освіту для всіх учасників освітнього процесу, враховуючи потреби кожного. В університеті також діє політика інклюзивної освіти, доступності. Під час реалізації ОП здобувачів з особливими освітніми потребами не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У КНЛУ діє політика рівності та безпечності, тож чітко розроблений алгоритм дій на випадок конфліктної ситуації. Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у КНЛУ визначені відповідно до законодавства України: Конституції України, Кодексу законів про працю, Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків”, “Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні”, а також Статуту Університету (<http://surl.li/adnah>), Антикорупційної програми КНЛУ (<http://surl.li/adlri>), Положення про заходи із запобігання і розв'язання конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних із дискримінацією, сексуальними домаганнями у КНЛУ (<http://surl.li/aejpu>), Положення про освітнього омбудсмена КНЛУ (<http://surl.li/anrpe>), Порядок звернення до Освітнього омбудсмена Київського національного лінгвістичного університету (<http://surl.li/admek>). Згідно з алгоритмом після озвучення та подання скарги через формалізований канал звернення, створюються тимчасові комісії для захисту своїх прав, що передбачено процедурою розгляду скарг, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією. У разі можливої скарги про конфліктну ситуацію чи сексуальне домагання, дискримінацію за дорученням керівництва Університету консультанти Центру психологічного консультування надають підтримку. На факультеті східної і слов'янської філології конфліктні ситуації вирішуються в індивідуальному порядку. У вирішенні завжди й без жодних винятків задіяні особисто декан факультету, завідувач відповідної кафедри, голова студентської ради, у разі необхідності – з дотриманням конфіденційності. Деканат факультету східної і слов'янської філології Сорокін С.В. реагує на всі можливі випадки інформування про конфліктні ситуації, зокрема як на скарги, висловлені усно, так і на ті, що надійшли в результаті офіційних процедур, визначених на інституційному рівні (письмові звернення здобувачів, батьків, інших осіб), Політика й процедури врегулювання конфліктних ситуацій доводяться до відома всіх учасників освітнього процесу від керівництва факультету, а також студентського самоврядування, яке має вплив на вирішення непорозумінь. На разі конфліктів у контексті ОП та її учасників не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Завдяки тісній співпраці з посольствами, стейкхолдерами, які забезпечують якісне наповнення автентичною та навчальною літературою, відбувається постійне оновлення бібліотечних ресурсів Центру арабської мови та культури.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У зв'язку з воєнним станом та постійною загрозою ракетних ударів, рекомендуємо у стислий термін (до кінця навчального семестру) розглянути варіант оформлення спуску в укриття для осіб з особливими руховими потребами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ дійшла до висновку про: повну відповідність ОПП підкритеріям 7.1, адже фінансові та матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення ПРН ОП, 7.2, адже забезпечується безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, 7.4, адже заклад вищої освіти забезпечує усі види підтримки здобувачів вищої освіти, 7.6, оскільки існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, а всі учасники освітнього процесу з цим ознайомлені; відповідність у значному ступені за підкритеріями 7.3, 7.5, оскільки освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, ЗВО створив умови для реалізації права на освіту ОООП, втілює Стратегію безбар'єрності, однак є потреба в забезпеченні спуску в укриття для осіб з особливими руховими потребами. Отже, ЕГ дійшла до висновку про рівень В ОПП за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО діє згідно з положеннями та внутрішнім розпорядком та дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду і закриття освітніх програм у Київському національному лінгвістичному університеті (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти денна і заочна форми здобуття освіти) регулюється статус та етап розробки, перегляду, закриття ОП; (<https://tinyurl.com/mwz9ub6y>). У внутрішній політиці моніторингу освіти беруть участь Гарант ОП, НПП, керівництво факультету, а також здобувачі, студентський актив, роботодавці, а також Центр моніторингу якості освіти і освітньої діяльності. Згідно з правилами, проект ОП оприлюднюється на офіційному сайті Університету (<https://tinyurl.com/yc34p8xu>) з метою громадського обговорення змін та доповнень до ОП з можливістю надіслати зауваження, пропозиції та коментарі гарантові ОП на електронну корпоративну адресу. Також у КНЛУ прийнято Програму забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://tinyurl.com/ms8c69hn>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Політика КНЛУ сприяє та визнає студентоцентризований підхід, відповідно, як здобувачі, так і представники студентського активу залучаються до перегляду та беруть участь у перегляді ОП. Здобувачі вищої освіти долучаються до засідання фокус групи двічі на рік, де запрошуються до дискусії й інші категорії стейкхолдерів. Тако ж здобувачі дають регулярний фідбек на ОК, процес навчання, НПП тощо через регулярні опитування, які поступають від Центру моніторингу якості освіти, так і проводяться на факультеті внутрішньо. Усі зауваження, висловлені здобувачами в ході опитувань і роботи фокус-груп, обов'язково беруться до уваги під час формальних процедур щодо оновлення ОП. Також здобувачі за другим (магістерським) рівнем вищої освіти залучаються до процесу періодичного перегляду ОП через спілкування з гарантом (Рибалкін В.С.), (звернутися можна як усно, так і через електронну пошту гаранта на його сторінці), адміністрацією, НПП, під час загальних зборів, засідань кафедр. Спілкування зі здобувачами відбувається також і через соціальні мережі. Було внесено зміни до переліку ОК і ВК (протокол вченої ради факультету № 6 від 20.02.2023), зокрема введено ОК "Теорія і практика перекладу з арабської мови", "Філософія науки", а ОК "Академічна англійська мова" і "Напрями й методи сучасної лінгвістики" перенесено до відповідних блоків ВК. Уточнено інформацію про академічну мобільність, додано інформацію про стажування членів проектної групи, вдосконалено структурно-логічну схему ОП. Протягом 2022- 2023 н.р. фокус-групою проводилися обговорення питань внутрішнього забезпечення якості ОП із залученням здобувачів вищої освіти (протоколи засідань №1 від 15.04.2023; №2 від 06.09.2023). Студентський актив має власний телеграм-канал, де розміщено усю актуальну інформацію (<https://t.me/knlucouncil>). Здобувачі можуть безпосередньо висловлювати побажання активу, а ті, у свою чергу, виносять звернення на засіданнях кафедр та вчених радах факультету. Голови

студради щорічно доповідають на засіданнях вченої ради факультету про стан роботи студентського самоврядування (протоколи вченої ради факультету №5 від 09.01.2023).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці залучаються до перегляду та обговорення освітньої програми опосередковано або ж безпосередньо під час зустрічей. На засідання фокус груп запрошуюються представники роботодавців. Роботодавці розповіли, що через зайнятість не завжди вдається бути присутніми на засіданнях групи, але вони спілкуються в усному режимі з Гарантом, пишуть рецензії на ОП. На різних етапах вдосконалення ОП проектна група співпрацювала з такими організаціями: Бюро перекладів “МоваПро” (представник роботодавця – керівник Ковалик Д.Ю.), Компанія “Maklai” (представник роботодавця – перекладач Рішняк І.Ф.), ТОВ “Цілуйко Валентина Анатоліївна” (представник роботодавця – директор Цілуйко В.А.), Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського, відділу Близького та Середнього Сходу (представник роботодавця – старший науковий співробітник Петрова Ю.І.), Філія НАК “Нафтогаз України” в Арабській Республіці Єгипет (представники роботодавця – перекладачі Черноног О.М., Дунда Д.Є.). Академічна спільнота арабів КНЛУ контактує з колегами з інших ЗВО України, де викладається арабська мова, зокрема щодо питань забезпечення якості й оновлення ОП (з КНУ ім. Тараса Шевченка; ЛНУ ім. Івана Франка; НПУ ім. Михайла Драгоманова та ін.). Вивчається досвід закордонних освітніх закладів (ЗВО Катару, Алжиру, Єгипту, Оману, інших арабських країн). Підтвердженням залучення стейкхолдерів є 4 укладені договори з ЗВО АНДР: (<https://tinyurl.com/3pkyzprk>, <https://tinyurl.com/bd9va5px>), а також співпраця з арабістами, представниками світової наукової спільноти (Міжнародна науково-практична відеоконференція “Українсько-арабські мовно культурні контакти” 16-17 лютого 2023 р. (<https://tinyurl.com/52np6rsj>)). На таких заходах обговорюються тенденції розвитку гуманітарної сфери України та Арабського Світу, виклики на ринку праці та інші теми, важливі в контексті забезпечення якісної реалізації ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Оскільки щорічний набір та відповідно випуск є малочисельним, викладачі та представники кафедри, факультету завжди залишаються на зв'язку з вихідцями програми. Центром моніторингу якості освіти і освітньої діяльності КНЛУ проводиться робота зі сприяння первинному працевлаштуванню студентів, що також дозволяє простежити кар'єрних шлях випускника. (<https://tinyurl.com/4xs5f9bv>). Перший випуск за цією ОП відбувся у 2022 р. (4 випускники), однак розроблена ОП з урахуванням багаторічного досвіду підготовки здобувачів вищої освіти з арабської філології. Проектна група співпрацювала з випускниками КНЛУ (Родіонова Ю.С. 2021 р., Рішняк І.Ф. 2020 р., Аль-Зоабі А.Х. 2018 р., Бачуріна М.В. 2016 р. та ін.), які брали участь в обговоренні ОП на засіданнях фокус групи (протоколи №1 від 25.02.2021, №2 від 16.09.2021). Секція арабської мови підтримує зв'язок із випускниками попередніх років і відстежує шлях їхнього кар'єрного зростання, періодично проводить неформальні бесіди з метою отримання вражень випускників від навчання. Розроблено окремих реєстр випускників секції арабської мови з фіксацією їхнього кар'єрного зростання, починаючи з 2015 року. Реєстр створено у вигляді таблиці, де представлено ПІБ випускника, дату випуску, вид диплому, котрий отримав випускник, спеціальність, спеціалізацію та ОП, за якою здобувач навчався, присвоєну кваліфікацію тощо, а також подеколи зазначено, де працевлаштований випускник. Здобувачі освіти за попередньою ОП Бачуріна М.В. та Аль-Зоабі А.Х. на сьогодні працюють викладачами арабської мови в Університеті.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Центр забезпечення якості освіти проводить внутрішнє забезпечення якості ОП за допомогою опитувань здобувачів щодо ступеня їхнього задоволення освітнім процесом через Програму забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://tinyurl.com/ms8c69hn>). Аналітика за результатами опитування – за посиланням: <https://qa-knlu.topskills.com.ua/reports>. В університеті, як зазначив ректор, є гарна практика загального чату для всіх гарантів ОП, куди виносяться усі рекомендації до всіх освітніх програм, з метою врахування цих рекомендацій при вдосконаленні ОП. Чинна в Університеті система передбачає регулярний критичний перегляд й оновлення освітніх програм, зокрема й у контексті пропозицій і зауважень, висловлених здобувачами освіти, їхніми батьками, роботодавцями, випускниками поточного (на момент опитування) і попередніх років, інших зацікавлених осіб. Перегляд ОП, їхнє обговорення на засіданнях фокус-груп і кафедри відбувається регулярно (планово – раз на семестр, позапланово – за необхідності, якщо виникає нагальна потреба в обговоренні пропозицій чи вад, усунення яких має терміновий характер). Так, рекомендації експертної групи НАЗЯВО, отримані під час акредитації ОП факультету (жовтень 2022 р.), були розглянуті на розширеному засіданні вченої ради (протокол №2 від 31.10.2022) і враховані при оновленні ОП; оновлення ОП відбувається, як правило, раз на рік. Чинна ОП почала реалізовуватися у 2021 р., за цей період не надходило зауважень, які були би пов'язані з її принциповими вадами, що свідчить: факультет східної і слов'янської філології у реалізації своїх освітніх стратегій загалом рухається у правильному напрямку. Зауваження і пропозиції стейкхолдерів стосуються окремих елементів поліпшення ОП: змін до дисциплін вільного вибору студентів, переформатування чи зміщення акценту в освітніх компонентах, використання сучасних

технологічних чи методологічних рішень, змісту окремих робочих навчальних програм. Усі пропозиції і зауваження враховуються у встановленій Університетом процедурі після розгляду на засіданнях фокус-груп (із залученням студентів та роботодавців) і кафедри.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Як зазначалося, у КНЛУ є гарна практика обговорення рекомендацій експертних груп, незалежно від освітньої програми. Дана ОП проходить акредитацію вперше. Керівництво факультету, кафедр та гарант ОП ознайомлені з результатами акредитації інших освітніх програм Університету (наприклад, ОП “Східна філологія: турецька мова і література, переклад, методика навчання”, “Східна філологія: перська мова і література, переклад, методика навчання”, “Східна філологія: китайська мова і література, переклад, методика навчання” спеціальності 035 “Філологія” (другий (магістерський) рівень вищої освіти), 2022 р. – Наказ № 645-о від 30.12.2022, <https://tinyurl.com/5n89vt6u>), ОП “Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання” проходить процедуру акредитації вперше. ЦМЯО КНЛУ проводився Аналіз зауважень ЕГ під час зовнішнього аудиту освітніх програм у жовтні-листопаді 2022 (<https://tinyurl.com/4x4fbcbw>). На рівні факультету, кафедри і гаранта ОП узято до уваги й ураховано в оновлених варіантах ОП зауваження експертів щодо формулювання інтегральної компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” для другого (магістерського) рівня вищої освіти (протокол вченої ради факультету № 2 від 31.10.2022), внесено зміни до переліку ОК і ВК, зокрема введено ОК “Теорія і практика перекладу з арабської мови”; ОК “Історія лінгвістичних вчень” перенесено до відповідних блоків ВК; на інституційному рівні враховано зауваження щодо технологічних рішень для дистанційного навчання, створення окремого підрозділу для моніторингу якості освіти (<https://tinyurl.com/43b5ut6r>), регламентування процедур обрання студентами дисциплін вільного вибору у вигляді окремого положення (<https://tinyurl.com/yckz23we>), підвищено показник оригінальності кваліфікаційної роботи магістра до 75%. Також під час оновлення ОП у 2023 р. враховано досвід підготовки до акредитації ОП інших факультетів КНЛУ, який обговорювався 28.06.2023 на розширеній нараді співробітників КНЛУ стосовно питань акредитації освітніх програм НАЗЯВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Інституційна система включає Центр моніторингу якості освіти і освітньої діяльності, який забезпечує координацію і загальну діяльність щодо перегляду освітніх програм (<https://qa-knlu.topskills.com.ua/landing/>); відділ науково-дослідної роботи та навчально-методичний відділ, які опікуються питаннями науки та навчально-методичної координації ОП; загальний відділ і відділ кадрів регулюють та контролюють зовнішній і внутрішній документообіг, проведення конкурсів на заміщення вакантних посад в університеті, працевлаштування, адміністративно-господарський підрозділ забезпечує умови для функціонування всіх учасників освітнього процесу в КНЛУ, контролює безпечність освітнього середовища; студентська рада та профспілкова організація студентів контролює захист прав і свобод студентів, організовує студентське дозвілля; Центр інформаційно-комунікаційних технологій вирішує задачі внутрішньоуніверситетської інформатизації, координує роботу із забезпечення інформаційними ресурсами ОП. Дана система управління якістю освітньої діяльності визначає координацію відношень між усіма її учасниками та структурними підрозділами: між здобувачами вищої освіти за другим (магістерським) рівнем, факультетом східної і слов'янської філології, кафедрою східної і слов'янської філології, групою забезпечення спеціальності, гарантом ОП, внутрішніми й зовнішніми стейкхолдерами. Взаємодія всіх підрозділів створює умови для ефективного здійснення освітніх процесів і забезпечення їх високої якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивною практикою вважаємо створення у ЗВО спільного каналу для комунікації між усіма гарантами, представниками Центру моніторингу якості освіти і освітньої діяльності для аналізу та перегляду рекомендацій і зауважень від НАЗЯВО для всіх ОП, врахування побажань при вдосконаленні ОП КНЛУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Несистемне залучення до освітнього процесу професіоналів-практиків. Рекомендуємо: продовжувати співпрацю із роботодавцями. Активно залучати їх до освітнього процесу як професіоналів-практиків для проведення майстер-класів, практичних занять чи участі в екзаменаційних комісіях.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ дійшла до висновку про: повну відповідність ОПП підкритеріям 8.1, адже ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, 8.2, адже здобувачі та студентський актив залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості, 8.4, адже існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, 8.5, адже заклад вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі, 8.6, адже результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги, 8.7, оскільки в академічній спільноті ЗВО сформована культура якості. Часткова невідповідність підкритерію 8.3, оскільки рекомендовано залучати роботодавців до провадження освітнього процесу у ролі професіоналів-практиків. Експертна група вважає, що рівень відповідності критерію 8 - В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

1. Нормативні документи, що регулюють права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу на ОПП є чіткими, зрозумілими, до них є вільний доступ. Зокрема, оприлюднено документи, якими регулюються права та обов'язки учасників освітнього процесу: Статут КНЛУ (<http://surl.li/adnah>), Правила внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/jzgvu>), колективний договір КНЛУ (<http://surl.li/cojhhq>), Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/eqtvk>), Програма забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в КНЛУ (<http://surl.li/adlqg>), Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти КНЛУ (<http://surl.li/demgn>), Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти КНЛУ (<http://surl.li/adnax>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу КНЛУ (<http://surl.li/aenkp>). Керівники структурних підрозділів та представники деканатів стежать за виконання всіх норм через комунікацію з кафедрами, вчені ради та засідання. 2. Вся інформація розміщена на офіційному вебсайті Університету <https://www.knlu.edu.ua/> та сайтах його структурних підрозділів (<https://knlu.edu.ua/fakultet-skhodoznavstva.html>): рейтинг успішності студентів, результати опитування та аналітичні звіти щодо нього, рейтинг НПП, порядок проведення семестрового контролю тощо. 3. За словами гаранта ОПП та зібраною ЕГ інформацією із відкритих джерел, усі учасники освітнього процесу ознайомлюються зі змінами в нормативно-правовому забезпеченні діяльності КНЛУ під час зборів трудового колективу університету, засідань вчених рад, кафедр, студентських рад, а керівники підрозділів отримують останні новини на корпоративні електронні адреси. 4. Для швидкого і широкого інформування здобувачів (положення, новини, конкурси, гранти) активно задіяні соціальні мережі (фейсбук, телеграм), використовуються віртуальні дошки оголошень (Віртуальна Дошка оголошень ФС | Telegram), месенджери, чатботи, корпоративні e-mail. 5. Щоб звертатися до студентів, вступників і їхніх батьків, громади, стейкхолдерів, отримувати зворотний зв'язок, щоб не лише говорити, а й вести діалог, КНЛУ створив власний, за словами ЕГ від здобувачів, «унікальний голос». Зокрема, забезпечено розміщення інформації для двосторонньої комунікації із ЗВО. Наприклад: «для факультету східної і слов'янської філології Київського національного лінгвістичного університету дуже важлива ваша думка», «Опублікуйте відгук у нашому профілі», «Працевлаштування» тощо. Є офіційний телеграм-канал декана факультету східної і слов'янської філології, яким можуть послуговуватися здобувачі освіти, вступники, їхні батьки для двосторонньої комунікації. 6. Просування інформації про ОПП здійснюють також здобувачі освіти, які готують презентаційні відеоматеріали для популяризації ЗВО та мови, яку вивчають (Факультет Сходознавства КНЛУ | YouTube).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЗВО та представники ОП вчасно презентують Інформацію про проект щодо отримання зауважень та пропозицій стосовно ОП міститься на сторінці офіційного вебсайту КНЛУ «Публічна інформація: проекти до обговорення» за посиланням <https://tinyurl.com/yc34p8xu>. Всі отримані пропозиції оприлюднюються у зведеному Каталозі.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО та представники освітньої програми “Східна філологія: арабська мова і література та переклад, методика навчання” спеціальності 035 Філологія своєчасно оприлюднили на офіційній сторінці вебсайту КНЛУ “Освітньо-професійні програми 2023”: <https://tinyurl.com/2ec67t2d>, а також на сайті кафедри, секція східної філології <https://tinyurl.com/yzks8azu> – за покликанням розташовані й супутні матеріали, котрі характеризують ОП (робочі програми та силабуси вибіркових дисциплін, робочі програми нормативних дисциплін ОП тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1.Зручна навігація вебсайту Університету та повна доступність всіх нормативних документів, завдяки яким правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу на ОПП, є прозорими. Учасники освітнього процесу мають безперешкодний доступ до всіх документів, які чітко врегульовують освітню діяльність. 2.Позитивною практикою вважаємо чітко налагоджену двосторонню комунікацію в ЗВО на всіх ланках: керівництво-НПП-здобувачі-вступники-батьки-стейкхолдери-випускники-громада. 3.Сильною стороною є оприлюднення всіх отриманих пропозиції у зведеному Каталозі КНЛУ. 4.Структура сайту є максимально зручною, користувачі можуть швидко знайти потрібну інформацію.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін ОП у контексті Критерію 9 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ дійшла до висновку про повну відповідність ОПП за критерієм «Прозорість та публічність», тому експертна група оцінює його за рівнем А.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

НПП, які викладають на ОП залучаються до лінгвістичного супроводження заходів посилення обороноздатності України в умовах широкомасштабної агресії проти нашої держави.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Корновенко Лариса Віталіївна

Члени експертної групи

Мамчур Костянтин Васильович

Славова Людмила Леонардівна

Кобута Катерина Степанівна